

Instituut voor de nationale rekeningen

Nationale rekeningen

Deel 1 – Eerste raming van de jaarlijkse rekeningen 2009

Inhoud van de publicatie

De nationale rekeningen van België worden opgesteld volgens de definities van het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR 1995).

Een eerste raming van de nationale rekeningen, grotendeels opgesteld op basis van de kwartaalrekeningen, verschijnt in april van het jaar dat volgt op het beschouwde jaar. De publicatie omvat de ontwikkeling van de belangrijkste jaaraggregaten van de nationale economie en de rekeningen van de gezamenlijke overheid, over de laatste tien jaar, gemeten in brutotermen. Ze bestaat uit twee hoofdstukken: het eerste geeft een korte synthese van de resultaten; in het tweede hoofdstuk zijn de verschillende statistische tabellen opgenomen (verdeling van het bruto binnenlands product volgens de invalshoeken toegevoegde waarde, bestedingen en inkomens; besparingen en vorderingensaldo van de nationale economie; werkzame personen en beloning van werknemers; ontvangsten, uitgaven en financieringsaldo van de overheid).

De rekeningen zijn opgesteld op basis van de op 23 april 2010 beschikbare gegevens, behalve de gegevens met betrekking tot de overheidsrekeningen, die op 31 maart 2010 werden afgesloten.

©Instituut voor de nationale rekeningen - Nationale Bank van België,
Brussel

Alle rechten voorbehouden.
De volledige of gedeeltelijke verveelvoudiging van deze brochure
voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits
bronvermelding.

ISSN 1784-2514 (print)
ISSN 1784-2506 (online)

Voorwoord

Deze publicatie bevat de eerste ramingen van het Instituut voor de Nationale rekeningen (INR) met betrekking tot de voornaamste aggregaten van de nationale rekeningen voor het jaar 2009. De resultaten berusten grotendeels op de gegevens uit de nationale kwartaalrekeningen.

De nationale rekeningen op jaarbasis, die de maatstaf vormen voor het meten van de economische resultaten in de loop van een bepaald jaar, worden uitgedrukt in brutotermen. Het aantal werkdagen kan evenwel van jaar tot jaar die resultaten beïnvloeden. Om de interpretatie van de eindresultaten te vergemakkelijken, werden de in de toelichting opgenomen tabellen aangevuld met voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, zoals dit gebeurt in de nationale kwartaalrekeningen.

De voorzitter van de Raad van Bestuur van het
Instituut voor de Nationale Rekeningen

Régis Massant

Brussel, april 2010

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Inhoudstafel	5
Synthese	7
1. Algemene ontwikkeling van de economische activiteit in 2009	7
2. Oorsprong van het binnenlands product: uitsplitsing van de toegevoegde waarde	8
3. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategoriën	8
4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingensaldo	9
5. Werkgelegenheid	11
6. Niet financiële rekeningen van de overheid	11
Tabellen	13
1. Oorsprong van het binnenlands product: bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak	14
1.1 Ramingen tegen lopende prijzen	14
1.2 Ramingen in kettineuro's (referentiejaar 2007)	14
2. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategoriën	15
2.1 Ramingen tegen lopende prijzen	15
2.2 Ramingen in kettineuro's (referentiejaar 2007)	15
3. Verdeling van het binnenlands product: belangrijkste inkomenscategoriën, ramingen tegen lopende prijzen	16
4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingenoverschot of -tekort	17
4.1 Ramingen tegen lopende prijzen	17
4.2 Reëel beschikbaar inkomen van de totale economie, ramingen in kettineuro's (referentiejaar 2007)	17
5. Arbeidsmarktstatistieken	18
5.1 Verdeling van de beloning van werknemers per bedrijfstak	18
5.2 Nationale werkgelegenheid : aantal zelfstandigen en werknemers	18
5.3 Binnenlandse werkgelegenheid: verdeling van het aantal werkzame personen per bedrijfstak	18
5.4 Arbeidsvolume per bedrijfstak: werknemers	18
6. Niet-financiële rekeningen van de overheid	18
6.1 Synoptische tabel van de ontvangsten, uitgaven en vorderingenoverschot of -tekort van de gezamenlijke overheid, ramingen tegen lopende prijzen	19
Publicaties van het INR en contactpersonen	21
Algemene opmerking	25
Conventionele tekens	27
Lijst van afkortingen	29

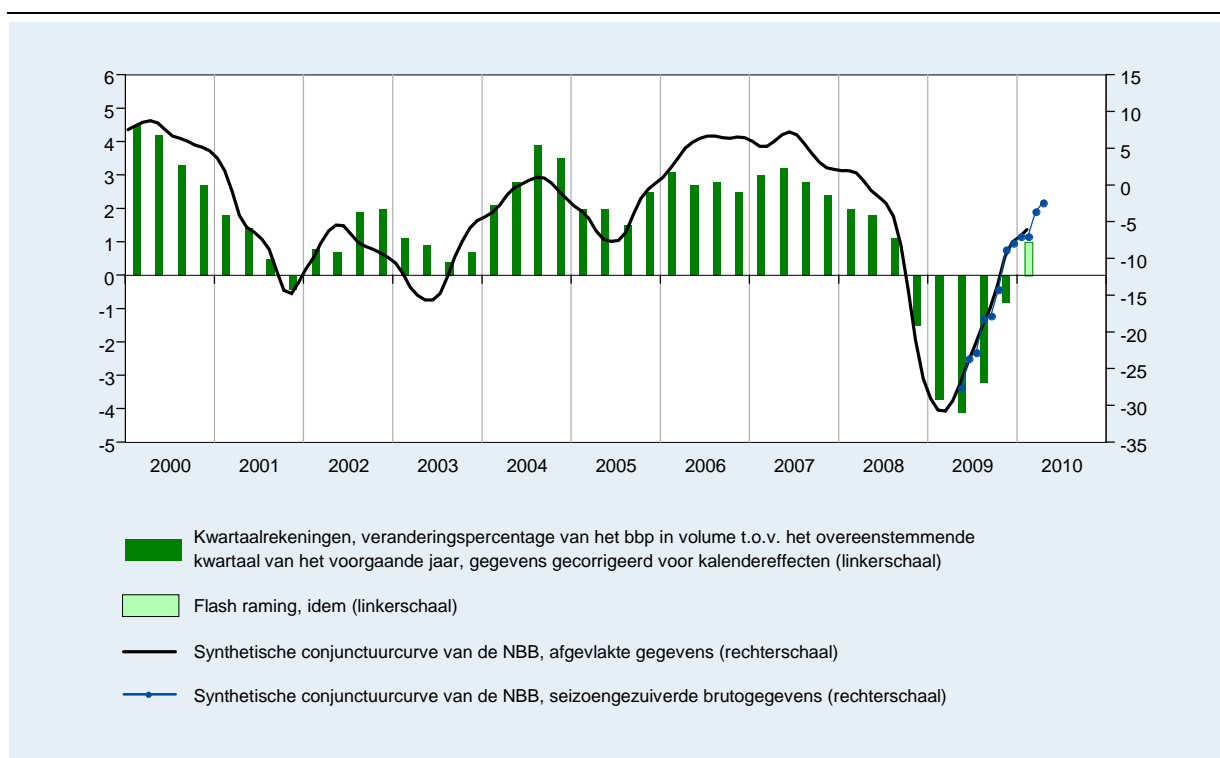
Synthese

1. Algemene ontwikkeling van de economische activiteit in 2009

Het jaar 2009 was in zeer ongunstige omstandigheden begonnen, in een context van afbrokkelende exportmarkten die een acute afname van de productie hadden veroorzaakt, in het bijzonder in de industrie. Dankzij een ondersteunend monetair- en budgetair beleid, en door het herstel van de wereldhandel is de activiteit vanaf het derde kwartaal geleidelijk verbeterd. Alle componenten van de vraag zijn door de crisis afgenomen, met uitzondering van de overheidsuitgaven.

Over het totale jaar 2009 is het bbp in volume met 3,0 pct. afgenomen, zowel in bruto termen als gecorrigeerd voor kalendereffecten.

GRAFIEK 1 BBP EN CONJUNCTUURVERLOOP

Bron: INR

2. Oorsprong van het binnenlands product: uitsplitsing van de toegevoegde waarde

Alle bedrijfstakken leverden in 2009 een negatieve bijdrage aan de economische groei.

De daling van de toegevoegde waarde was het meest beperkt in de diensten (-1,9 pct., tegen een groei van 1,9 pct. het jaar voordien). Zij was meer uitgesproken in de bouwnijverheid, met een vermindering van 3,6 pct. nadat zij in 2008 met 0,1 pct. afnam, maar vooral in de industrie, waar de toegevoegde waarde ineens stortte met -8,8 pct., na een daling van 0,5 pct. tijdens het voorgaande jaar.

TABEL 1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT
(brutocijfers in volume, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	<i>p.m.</i> 2008 <i>vwd</i> ¹	<i>p.m.</i> 2009 <i>vwd</i> ¹
Landbouw, bosbouw, visserij	-7,3	5,2	-12,1	10,0	-1,1	0,1	-2,7	0,1	-2,7
Industrie	-1,0	3,1	0,3	1,4	3,3	-0,5	-8,8	-0,6	-8,7
Bouwnijverheid	0,7	4,0	3,4	8,5	2,3	-0,1	-3,6	-0,4	-3,4
Diensten	1,7	2,5	2,3	2,3	3,1	1,9	-1,9	1,7	-1,8
Bruto binnenlands product	1,8	3,2	1,8	2,8	2,9	1,0	-3,0	0,8	-3,0

Bron: INR

¹ Vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten

3. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën

De terugval van de economische activiteit in 2009 vindt haar oorsprong in een afname van de binnenlandse vraag (particuliere consumptie en investeringen in vaste activa), alsook in een afbouw van de voorraden.

In 2009 zijn de binnenlandse bestedingen met 1,7 pct. verminderd, vooreerst ten gevolge van de forse achteruitgang van de bruto-investeringen in vaste activa door de ondernemingen (-7,2 pct. in volume). Daarnaast drukten de particulieren eveneens hun uitgaven, zowel hun consumptieve bestedingen (-1,8 pct., tegen +1,1 pct. tijdens het voorgaande jaar) als hun investeringsuitgaven in nieuwbouw en renovatie (-2,9 pct. na een daling van -1,6 pct. in 2008). De consumptieve bestedingen van de overheid, van hun kant, namen in 2009 met 1,6 pct. toe, en de publieke investeringen met 11,6 pct.

Het volume van de uitvoer van goederen en diensten is over het hele jaar 2009 ineengestruikt, met een verlies ten belope van 12,6 pct., waar het tijdens het voorgaande jaar nog met 1,5 pct. was gestegen. Dit resultaat verbergt een sterk contrasterend verloop tijdens het jaar: in lijn met de ontwikkelingen op de buitenlandse markten zette de val van de uitvoer die eind 2008 was begonnen, zich in het eerste en, in een beperktere mate, in het tweede kwartaal verder; vanaf het derde trimester kon daarentegen een herstel worden opgetekend. Gezien het hoge gehalte aan ingevoerde goederen heeft het verloop van de uitvoer een weerslag gehad op de invoer van goederen en diensten, die ook een forse terugval (-12,9 pct.) in 2009 heeft ondervonden.

TABEL 2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT

(brutocijfers in volume, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	p.m. 2008 Vwd ¹	p.m. 2009 Vwd ¹
Consumptieve particuliere bestedingen	0,7	1,6	1,0	1,8	1,7	1,1	-1,8	1,0	-1,7
Consumptieve bestedingen van de overheid	1,4	1,8	1,2	1,0	2,6	3,3	1,6	3,3	1,6
Investerings in vaste activa	0,1	8,0	7,1	2,7	5,9	4,3	-4,7	3,8	-4,2
Investerings van de ondernemingen	-1,2	8,9	4,6	4,4	9,0	6,8	-7,2	6,1	-6,4
Investerings in woongebouwen	3,4	8,1	10,9	3,4	-0,8	-1,6	-2,9	-1,6	-2,9
Overheidsinvesteringen	1,1	0,7	15,8	-12,4	3,6	3,4	11,6	3,4	11,7
Voorraadwijzigingen ²	0,1	0,2	0,3	0,6	0,3	0,0	-0,7	-0,2	-1,0
Uitvoer van goederen en diensten	0,8	6,6	4,6	5,0	4,5	1,5	-12,6	1,4	-12,6
Invoer van goederen en diensten	0,8	6,6	5,9	4,7	4,7	3,1	-12,9	2,7	-12,8
Netto-uitvoer van goederen en diensten ²	0,0	0,3	-0,6	0,4	0,0	-1,2	-0,5	-1,0	-0,1
Bruto binnenlands product	1,8	3,2	1,8	2,8	2,9	1,0	-3,0	0,8	-3,0

Bron: INR

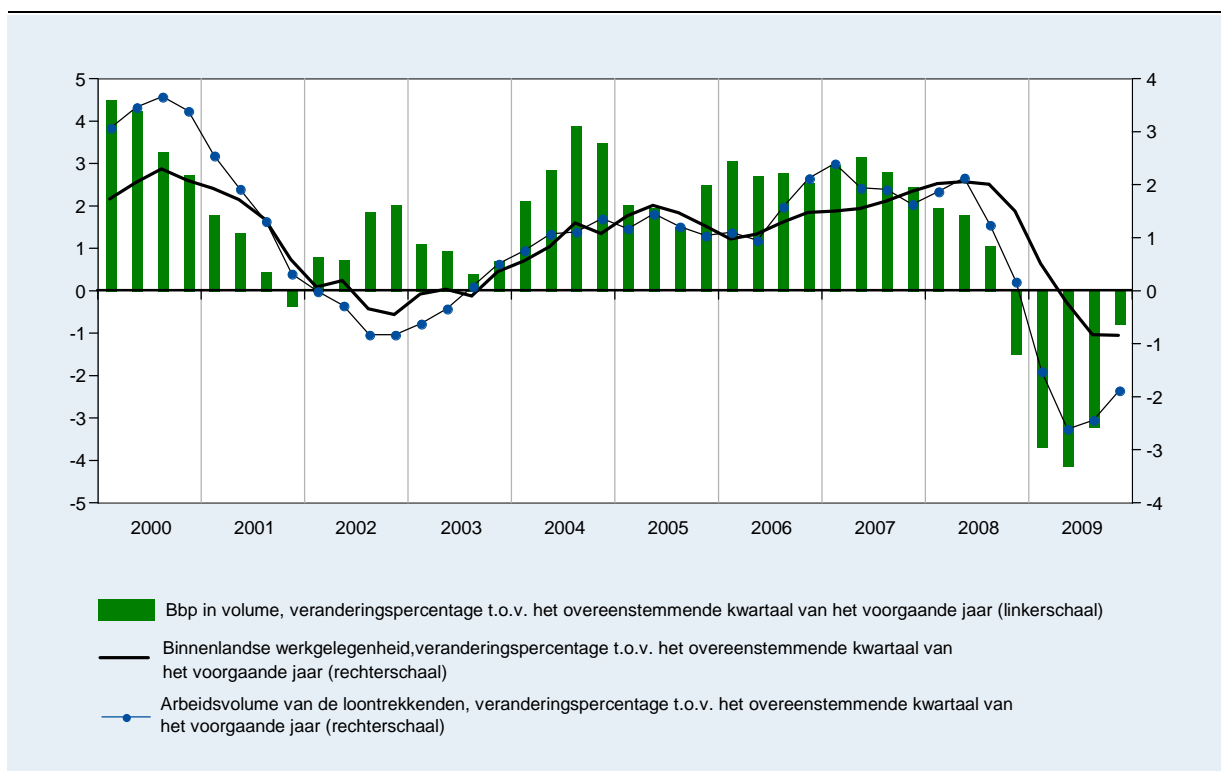
¹ Vwd : verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten.

² Bijdrage tot de bbp-groei.

4. Werkgelegenheid

De werkgelegenheid uitgedrukt in personen tekende voor 2009 in zijn geheel een eerder beperkte daling op, enerzijds omdat zij met vertraging reageert op de schommelingen van de economische activiteit, en anderzijds

GRAFIEK 2 BBP EN ARBEIDSMARKT

Bron: INR

omdat er intensiever gebruik werd gemaakt van specifieke regelingen zoals de tijdelijke werkloosheid. Die laatste tasten wel het aantal gepresteerde uren aan maar zorgen er wel voor dat de getroffen personen aan het werk blijven. Zo is de werkgelegenheid in 2009 met 0,4 pct. (meer dan 16 000 personen) verminderd, nadat zij in 2008 met 1,9 pct. (meer dan 82 000 personen) was toegenomen.

De aanpassing van de arbeidsmarkt aan de conjunctuurdaling heeft zich sterker weerspiegeld in het arbeidsvolume, dat met 2,1 pct. is afgenomen na een toename met 1,4 pct. in 2008.

De verloren jobs waren te vinden bij de loontrekkenden, in het bijzonder in de industrie en, in mindere mate, in de tak "financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven". De zelfstandige tewerkstelling zou daarentegen nog met ongeveer 4 000 personen zijn toegenomen, iets minder dan in 2008, waar ze met meer dan 10 000 personen was gestegen.

TABEL 3 BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID
(jaargemiddelden, jaar-op-jaar veranderingen in duizenden personen)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal werkzame personen	38,3	59,3	50,5	70,3	82,1	-16,5
Loontrekkenden	35,4	56,4	46,0	62,9	72,0	-20,5
Zelfstandigen	2,9	2,9	4,5	7,4	10,1	4,0

Bron: INR

5. Niet- financiële rekeningen van de overheid

Het financieringssaldo van de overheid, dat wordt opgesteld in het kader van de procedure bij buitensporige overheidstekorten, vertoonde in 2009 een tekort van 6,0 pct. bbp.

De primaire uitgaven namen met 4,4 pct. bbp toe en bedroegen 50,6 pct. bbp in 2009. De rentelasten liepen dan weer met 0,1 pct. bbp terug, tot 3,7 pct. bbp. De ontvangsten, van hun kant, zijn met 0,5 pct. bbp gedaald en kwamen op 48,3 pct. bbp uit.

De stijging van de primaire uitgaven was voornamelijk toe te schrijven aan de sociale uitkeringen (2,2 pct. bbp), de bezoldigingen (0,7 pct. bbp) en de overige kapitaaluitgaven (0,6 pct. bbp). De groei van de sociale uitkeringen vloeide hoofdzakelijk voort uit de ontwikkelingen van de pensioenuitgaven, de uitgaven voor gezondheidszorg en de werkloosheidsuitkeringen. De overige kapitaaluitgaven werden in 2009 beïnvloed door de terugbetaling, op grond van rechterlijke beslissingen, van bepaalde belastingen die in het verleden onterecht werden geïnd bij vennootschappen die dividenden ontvingen van buitenlandse dochtervennootschappen, enerzijds, en bij gehuwde werklozen, anderzijds.

De daling van de rentelasten valt uitsluitend te verklaren door het gunstige verloop van de impliciete rente, zelfs bij een toename van de schuldgraad van de overheid.

De vermindering van de ontvangsten is vooral toe te schrijven aan de ontwikkeling van de fiscale en parafiscale ontvangsten (-0,7 pct. bbp). De afname van de fiscale en parafiscale ontvangsten resulteerde enerzijds uit de scherpe daling van de directe vennootschapsbelastingen (-0,8 pct. bbp), die werden sterk beïnvloed door de inkringing van de voorafbetalingen als gevolg van de financiële en economische crisis; zij komt anderzijds van de daling van de directe belastingen betaald door de gezinnen (-0,4 pct. bbp). De indirecte belastingen, uitgedrukt in procenten bbp, bleven stabiel. Enkel de sociale bijdragen vertoonden een stijging, namelijk met 0,5 pct. bbp. De niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten namen met 0,2 pct. bbp toe, voornamelijk onder invloed van de betalingen die financiële instellingen hebben verricht in het kader van de door de overheid aangeboden garantiemechanismen.

De overheidsschuld (Maastricht-definitie) kwam eind 2009 op 96,8 pct. bbp uit, en steeg aldus met 7 procentpunt bbp ten opzichte van het voorgaande jaar.

TABEL 4   **UITGAVEN, ONTVANGSTEN, SALDO EN SCHULD VAN DE OVERHEID VOLGENS DE PROCEDURE BIJ BUITENSPORIGE-TEKORTEN¹**
(miljoenen euro's)

	2005	2006	2007	2008	2009
Totale uitgaven	157.697	154.294	161.950	172.258	182.946
(in procenten bbp)	(52,1)	(48,5)	(48,4)	(50,0)	(54,2)
Primaire uitgaven	145.017	141.764	149.121	159.256	170.511
(in procenten bbp)	(47,9)	(44,6)	(44,5)	(46,2)	(50,6)
waarvan:					
Bezoldigingen	36.422	37.859	39.336	41.552	43.188
Sociale uitkeringen	69.279	71.218	74.797	80.249	86.006
Rentelasten	12.680	12.530	12.829	13.002	12.435
(in procenten bbp)	(4,2)	(3,9)	(3,8)	(3,8)	(3,7)
Totale ontvangsten	149.464	155.108	161.289	168.198	162.759
(in procenten bbp)	(49,4)	(48,7)	(48,2)	(48,8)	(48,3)
waarvan:					
Fiscale en parafiscale ontvangsten	133.824	139.360	145.027	150.766	145.013
(in procenten bbp)	(44,2)	(43,8)	(43,3)	(43,7)	(43,0)
Financieringssaldo volgens de buitensporige-tekortenprocedure	-8.233	814	-661	-4.061	-20.187
(in procenten bbp)	(-2,7)	(0,3)	(-0,2)	(-1,2)	(-6,0)
Primair saldo	4.447	13.345	12.168	8.942	-7.752
(in procenten bbp)	(1,5)	(4,2)	(3,6)	(2,6)	(-2,3)
Overheidsschuld (Maastricht-definitie)	279.062	280.425	282.120	309.522	326.606
(in procenten bbp)	(92,1)	(88,1)	(84,2)	(89,8)	(96,8)

Bron: INR

¹ In het kader van de procedure bij buitensporige tekorten werd het financieringssaldo gecorrigeerd om rekening te houden met de netto rentebetalingen uit hoofde van swapovereenkomsten en termijncontracten met rentevaststelling na afloop.

Tabellen

1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER BEDRIJFSTAK

1.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	3.097	3.060	2.821	2.764	2.879	2.239	2.561	2.596	2.113	1.892
Nijverheid	49.530	49.212	49.703	49.183	51.153	51.941	53.685	55.291	55.097	50.376
Bouwnijverheid	11.153	11.421	11.450	11.949	12.520	13.027	14.423	15.627	16.174	15.741
Diensten										
Handel, vervoer en verkeer	47.684	50.327	52.819	56.086	59.564	62.548	64.722	68.400	70.322	65.472
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	62.453	65.422	67.423	68.928	72.754	76.719	81.723	87.047	90.331	91.432
Overheid en onderwijs	30.031	31.311	33.232	34.524	35.510	37.359	38.926	40.473	42.736	44.020
Andere diensten	20.519	21.440	22.314	23.474	24.780	26.007	27.255	28.829	31.267	32.350
Productgebonden belastingen min subsidies	27.749	27.240	28.495	28.808	31.665	33.006	34.899	36.685	36.635	36.000
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	252.216	259.433	268.256	275.716	290.825	302.845	318.193	334.948	344.676	337.284

1.2 RAMINGEN IN KETTINGEURO'S (REFERENTIEJAAR 2007)

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	2.821	2.667	2.781	2.578	2.713	2.386	2.624	2.596	2.597	2.527
Nijverheid	51.978	51.979	51.552	51.051	52.619	52.787	53.534	55.291	54.996	50.141
Bouwnijverheid	13.052	13.190	12.994	13.082	13.608	14.074	15.275	15.627	15.611	15.046
Diensten										
Handel, vervoer en verkeer	58.308	60.177	61.639	63.899	65.182	64.891	65.450	68.400	68.809	64.392
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	70.069	71.404	73.417	73.833	76.508	80.481	84.240	87.047	89.670	89.053
Overheid en onderwijs	37.509	37.660	38.290	38.786	39.233	39.777	40.249	40.473	40.990	41.272
Andere diensten	27.002	27.245	26.837	27.029	27.585	28.013	28.104	28.829	29.459	30.033
Productgebonden belastingen min subsidies	31.745	30.612	31.420	31.211	33.679	34.217	35.527	36.685	36.290	35.613
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	292.680	294.981	299.013	301.362	311.110	316.609	325.371	334.948	338.423	328.213

2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN

2.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	134.390	138.912	141.346	144.383	150.110	155.751	163.330	170.784	179.130	175.804
Consumptieve bestedingen van de overheid	53.699	56.394	60.306	63.179	65.941	69.024	71.496	74.659	79.798	83.052
Bruto binnenlandse kapitaalvorming										
Bruto kapitaalvorming	53.224	53.983	51.120	51.926	57.634	62.780	66.948	72.753	77.985	71.848
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	35.756	37.044	34.564	34.528	38.350	40.341	43.331	48.094	52.327	46.838
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	12.534	12.540	12.110	12.849	14.605	16.979	18.566	19.275	19.941	18.870
Bruto-investeringen van de overheid	4.934	4.399	4.446	4.549	4.679	5.461	5.051	5.384	5.717	6.140
Voorraadverandering	3.509	680	61	1.304	2.828	3.355	4.507	3.848	4.799	-2.852
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	7.393	9.464	15.423	14.925	14.313	11.935	11.913	12.905	2.963	9.432
Totale uitvoer	197.340	202.256	206.443	205.192	223.086	242.846	261.754	279.437	295.645	247.570
Totale invoer	189.947	192.793	191.020	190.267	208.773	230.911	249.840	266.532	292.681	238.138
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	252.216	259.433	268.256	275.716	290.825	302.845	318.193	334.948	344.676	337.284

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winsttoegmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële akten inbegrepen.

2.2 RAMINGEN IN KETTINGEURO'S (REFERENTIEJAAR 2007)

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	156.766	158.994	159.794	160.844	163.354	165.000	167.972	170.784	172.605	169.485
Consumptieve bestedingen van de overheid	65.824	66.893	69.008	69.979	71.225	72.075	72.779	74.659	77.123	78.339
Bruto binnenlandse kapitaalvorming										
Bruto kapitaalvorming	59.950	60.550	57.851	57.881	62.493	66.930	68.719	72.753	75.912	72.339
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	37.905	39.424	37.574	37.108	40.410	42.261	44.131	48.094	51.385	47.709
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	16.502	16.055	15.169	15.680	16.942	18.793	19.425	19.275	18.960	18.420
Bruto-investeringen van de overheid	5.650	5.008	5.035	5.089	5.124	5.933	5.196	5.384	5.567	6.213
Voorraadverandering	3.419	-147	-489	-232	268	1.057	2.959	3.848	3.813	1.391
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	7.272	8.986	12.566	12.626	13.426	11.561	12.920	12.905	8.970	7.384
Totale uitvoer	218.464	220.782	226.812	228.531	243.560	254.772	267.516	279.437	283.658	247.827
Totale invoer	211.607	211.999	213.927	215.597	229.816	243.309	254.630	266.532	274.687	239.250
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	292.680	294.981	299.013	301.362	311.110	316.609	325.371	334.948	338.423	328.213

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winsttoegmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële akten inbegrepen.

3 VERDELING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE INKOMENSCATEGORIEËN, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Beloning van werknemers	128.439	135.618	140.835	143.426	147.351	152.350	159.479	167.900	176.332	178.283
Lonen	95.785	101.166	104.206	105.898	108.950	113.123	118.558	124.343	130.939	131.617
Sociale premies	32.653	34.451	36.629	37.528	38.400	39.227	40.921	43.558	45.393	46.666
Bruto exploitatieoverschot en bruto gemengd inkomen ¹	93.104	93.516	95.867	100.248	108.661	115.178	121.501	129.501	130.932	122.846
Netto belastingen op productie en invoer	30.674	30.299	31.554	32.042	34.814	35.317	37.214	37.547	37.411	36.155
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	252.216	259.433	268.256	275.716	290.825	302.845	318.193	334.948	344.676	337.284

¹ Met inbegrip van het verbruik van vaste activa (afschrijvingen).

4 BESCHIKBAAR INKOMEN, BESPARINGEN EN VORDERINGENOVERSCHOT OF -TEKORT

4.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	252.216	259.433	268.256	275.716	290.825	302.845	318.193	334.948	344.676	337.284
Saldo van de primaire inkomens van/naar het buitenland	5.774	4.164	3.608	4.253	3.155	1.970	2.778	3.205	2.295	2.757
Bruto nationaal inkomen	257.990	263.597	271.864	279.969	293.980	304.816	320.971	338.153	346.971	340.040
Verbruik van vaste activa	38.247	39.690	40.613	42.672	45.132	47.629	51.122	54.076	57.109	60.186
Netto nationaal inkomen	219.743	223.908	231.251	237.297	248.848	257.187	269.850	284.077	289.862	279.855
Saldo van de inkomensoverdrachten van/naar het buitenland	-2.613	-2.423	-3.077	-3.740	-4.456	-4.329	-4.184	-3.315	-4.540	-4.807
Netto nationaal beschikbaar inkomen	217.130	221.485	228.174	233.558	244.393	252.858	265.665	280.761	285.322	275.047
Nationale consumptie	188.090	195.306	201.651	207.561	216.050	224.776	234.825	245.442	258.929	258.856
Netto nationale besparingen	29.040	26.179	26.523	25.996	28.342	28.083	30.840	35.319	26.393	16.191
Investerings in vaste activa	53.224	53.983	51.120	51.926	57.634	62.780	66.948	72.753	77.985	71.848
Voorraadverandering	3.509	680	61	1.304	2.828	3.355	4.507	3.848	4.799	-2.852
Saldo van de kapitaaltransacties met het buitenland	-209	-495	-375	-71	-53	-161	-74	-250	-282	-79
Vorderingenoverschot (+)/-tekort (-) van de totale economie	10.227	10.736	15.496	15.256	12.856	9.261	10.497	11.649	-795	6.888

4.2 REËEL BESCHIKBAAR INKOMEN VAN DE TOTALE ECONOMIE, RAMINGEN IN KETTINGEURO'S (REFERENTIEJAAR 2007)

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	292.680	294.981	299.013	301.362	311.110	316.609	325.371	334.948	338.423	328.213
Ruilvoetwinst of -verlies ¹	2.300	2.484	4.812	3.818	1.774	1.065	-743	0	-6.114	883
Reëel bruto binnenlands inkomen	294.979	297.465	303.824	305.181	312.883	317.674	324.628	334.948	332.309	329.096
Saldo van de reële primaire inkomens van/naar het buitenland	6.753	4.775	4.087	4.708	3.395	2.067	2.834	3.205	2.213	2.670
Reëel bruto nationaal inkomen	301.732	302.239	307.911	309.888	316.278	319.741	327.462	338.153	334.522	331.766
Verbruik van vaste activa	42.776	44.173	45.670	47.133	48.688	50.547	52.383	54.076	55.861	57.821
Reëel netto nationaal inkomen	259.050	258.089	262.240	262.745	267.578	269.186	275.079	284.077	278.661	273.945
Saldo van de reële inkomensoverdrachten van/naar het buitenland	-3.052	-2.772	-3.482	-4.137	-4.792	-4.539	-4.268	-3.315	-4.377	-4.644
Reëel netto nationaal beschikbaar inkomen	255.998	255.317	258.758	258.608	262.786	264.647	270.811	280.761	274.284	269.301

¹ Het bruto binnenlands product tegen vaste prijzen meet het geheel van de door de economie geproduceerde toegevoegde waarde naar volume. Het reële inkomen van de ingezetenen hangt af van dat productievolume, maar eveneens van de koers waartegen de uitvoer kan worden verhandeld tegen de invoer uit het buitenland. Indien de ruilvoet verbetert, is zodoende minder uitvoer nodig bij de aankoop van een gegeven invoervolume: via een handelsoverschot komt het reële binnenlandse inkomen hoger uit dan het bruto binnenlands product tegen vaste prijzen. Het handelsoverschot of, eventueel, -deficit is immers gelijk aan het lopende saldo van de uitvoer en de invoer gedeïfereerd met een prijsindexcijfer en verminderd met het verschil tussen de gedeïfereerde waarde van de uitvoer en de gedeïfereerde waarde van de invoer.

5 ARBEIDSMARKTSTATISTIEKEN

5.1 VERDELING VAN DE BELONING VAN WERKNEMERS PER BEDRIJFSTAK

(binnenlands concept, miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	404	429	462	496	524	535	569	611	642	673
Nijverheid	29.754	30.967	31.177	30.839	31.175	31.261	32.146	33.296	33.943	32.486
Bouwnijverheid	6.552	6.788	6.850	6.926	7.133	7.248	7.787	8.281	8.810	8.827
Diensten	91.729	97.434	102.347	105.165	108.519	113.306	118.977	125.712	132.937	136.296
Handel, vervoer en verkeer	28.111	29.878	31.448	32.238	33.112	33.983	35.608	37.490	39.490	40.206
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	22.226	23.910	24.291	24.334	25.227	26.419	28.264	30.744	32.481	32.386
Overheid en onderwijs	27.689	28.911	30.766	32.019	32.926	34.691	36.020	37.418	39.562	41.118
Andere diensten	13.704	14.736	15.842	16.574	17.255	18.214	19.085	20.060	21.405	22.586
Totale beloning van werknemers	128.439	135.618	140.835	143.426	147.351	152.350	159.479	167.900	176.332	178.283

5.2 NATIONALE WERKGELEGENHEID: AANTAL ZELFSTANDIGEN EN WERKNEMERS

(duizenden personen, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Zelfstandigen	701,9	695,8	689,1	688,8	691,7	694,6	699,0	706,4	716,6	720,5
Werknemers	3.470,7	3.535,4	3.536,7	3.541,0	3.578,6	3.636,5	3.684,7	3.749,4	3.821,8	3.801,2
Totaal aantal werkzame personen	4.172,6	4.231,2	4.225,7	4.229,8	4.270,3	4.331,1	4.383,8	4.455,9	4.538,4	4.521,8

5.3 BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID: VERDELING VAN HET AANTAL WERKZAME PERSONEN PER BEDRIJFSTAK

(duizenden personen, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	88,4	86,5	84,9	84,4	84,6	84,1	82,8	81,2	79,7	79,4
Nijverheid	692,8	698,8	673,4	653,7	640,4	633,4	627,6	621,5	622,6	597,5
Bouwnijverheid	244,2	247,3	241,1	237,2	235,7	238,8	248,1	257,2	263,5	262,1
Diensten	3.083,6	3.133,1	3.159,6	3.185,1	3.238,1	3.301,4	3.350,0	3.418,9	3.495,0	3.505,5
Handel, vervoer en verkeer	1.018,4	1.035,1	1.028,5	1.026,0	1.029,3	1.036,5	1.038,6	1.049,5	1.060,0	1.050,3
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	743,3	753,3	763,8	765,5	789,6	816,6	849,2	893,0	933,8	928,0
Overheid en onderwijs	704,3	711,6	722,2	731,4	743,1	758,8	765,8	772,9	781,8	789,9
Andere diensten	617,6	633,1	645,1	662,2	676,1	689,5	696,4	703,5	719,4	737,2
Totale binnenlandse werkgelegenheid	4.109,0	4.165,4	4.158,9	4.160,4	4.198,7	4.258,0	4.308,5	4.378,8	4.461,0	4.444,4

5.4 ARBEIDSVOLUME PER BEDRIJFSTAK : WERKNEMERS

(miljoenen uren, voor kalendereffecten gezuiverde gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	29,4	29,6	31,1	33,0	35,1	35,5	36,5	38,1	38,9	40,4
Nijverheid	1.046,9	1.048,0	1.005,5	971,8	954,4	938,4	936,0	929,4	919,8	851,6
Bouwnijverheid	295,4	296,5	283,7	281,3	282,1	279,8	293,0	304,7	311,6	298,9
Diensten										
Handel, vervoer en verkeer	1.198,4	1.223,6	1.221,4	1.227,9	1.231,2	1.237,6	1.252,3	1.286,3	1.297,1	1.274,8
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	719,1	738,2	731,9	727,7	749,5	774,8	812,6	862,1	891,1	886,0
Overheid en onderwijs	1.006,1	1.019,8	1.036,9	1.048,2	1.067,6	1.088,0	1.095,5	1.100,7	1.104,4	1.127,6
Andere diensten	703,4	720,8	746,4	768,5	778,2	792,0	802,2	818,2	843,3	800,2
Totaal Diensten	3.627,1	3.702,4	3.736,7	3.772,3	3.826,6	3.892,4	3.962,6	4.067,2	4.135,8	4.088,7
Totaal aantal uren	4.998,8	5.076,4	5.057,1	5.058,4	5.098,1	5.146,0	5.228,0	5.339,4	5.406,1	5.279,6

6 NIET-FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE OVERHEID

6.1 SYNOPTISCHE TABEL VAN DE ONTVANGSTEN, UITGAVEN EN VORDERINGENOVERSCHOT OF -TEKORT VAN DE GEZAMENLIJKE OVERHEID, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ontvangsten										
Fiscale en parafiscale ontvangsten	111.675,2	114.988,4	119.383,9	121.325,0	128.577,2	133.824,1	139.359,6	145.027,1	150.765,5	145.013,1
Directe belastingen	42.969,3	44.733,3	45.817,5	45.797,7	48.460,9	51.253,8	52.569,9	54.599,3	57.058,2	51.600,2
Huishoudens	34.322,3	36.125,5	37.091,0	37.237,7	38.861,1	40.600,7	40.607,5	42.251,9	44.836,8	42.334,7
Vennootschappen	8.362,7	8.370,6	8.449,4	8.214,8	9.373,3	10.446,7	11.781,5	12.127,5	12.060,0	9.089,9
Andere sectoren	284,3	237,2	277,1	345,2	226,5	206,4	180,9	219,9	161,4	175,6
Indirecte belastingen	32.514,5	32.404,4	33.872,4	34.888,0	37.506,1	39.330,3	41.648,4	42.679,9	43.261,0	42.602,2
Werkelijke sociale premies	35.016,6	36.644,5	38.438,1	39.248,9	40.433,4	41.367,2	42.988,0	45.532,2	48.076,2	48.576,4
Kapitaalbelastingen	1.174,8	1.206,2	1.255,9	1.390,4	2.176,8	1.872,8	2.153,3	2.215,7	2.370,1	2.234,3
Toegerekende sociale premies	5.269,8	5.566,5	5.949,5	6.053,2	6.277,7	6.435,2	6.793,9	7.111,8	7.528,3	7.959,0
Ontvangen rente	781,3	1.088,0	886,3	827,2	628,3	599,8	662,3	740,2	949,1	858,0
Ander inkomen uit vermogen	1.671,6	1.890,5	1.654,5	1.501,5	1.038,7	1.381,0	1.242,2	1.399,3	1.676,7	1.412,0
Inkomenoverdrachten afkomstig van andere sectoren	884,8	1.058,2	1.063,4	1.079,9	1.109,5	1.375,2	1.429,1	1.304,7	1.349,6	1.263,5
Lopende verkopen van geproduceerde goederen en diensten	3.306,6	3.658,8	4.162,5	4.389,9	4.566,2	4.967,5	5.359,4	5.545,2	5.768,4	6.092,9
Kapitaaloverdrachten afkomstig van andere sectoren	156,9	267,3	195,0	5.275,4	369,9	881,1	261,6	160,3	160,1	160,0
Totaal Ontvangsten	123.746,2	128.517,7	133.295,1	140.452,1	142.567,5	149.463,9	155.108,1	161.288,6	168.197,7	162.758,6
Uitgaven										
Lopende uitgaven exclusief rentelasten	99.203,4	104.211,1	111.370,0	117.490,2	122.424,3	128.845,2	133.624,9	139.696,4	149.631,7	158.560,2
Beloning van werknemers	29.039,0	30.326,2	32.531,5	33.833,1	34.661,2	36.422,4	37.858,6	39.336,4	41.552,4	43.188,1
Intermediair verbruik en betaalde belastingen	8.318,6	8.821,9	10.234,9	10.429,5	10.754,7	11.057,7	11.603,1	12.035,9	12.709,7	12.895,8
Subsidies aan bedrijven	3.073,4	3.200,4	3.208,6	3.680,0	3.396,7	4.808,8	5.434,2	6.398,6	7.130,5	7.546,4
Sociale uitkeringen	53.895,7	56.651,9	59.791,0	63.276,1	66.740,5	69.278,6	71.217,7	74.797,0	80.248,5	86.006,1
In geld	38.303,8	39.890,7	42.355,1	44.339,8	46.220,0	47.701,8	49.164,4	51.545,6	54.745,8	58.624,4
In natura door marktproducenten	15.591,9	16.761,2	17.435,9	18.936,3	20.520,5	21.576,8	22.053,3	23.251,4	25.502,7	27.381,7
Inkomenoverdrachten aan huishoudens en IZWs	2.245,1	2.391,1	2.515,9	2.819,6	3.101,8	3.330,0	3.487,3	3.655,7	4.186,2	4.582,5
Inkomenoverdrachten aan vennootschappen	625,4	652,8	661,0	664,6	670,9	699,0	717,5	170,1	175,2	176,9
Inkomenoverdrachten aan het buitenland	2.006,2	2.166,8	2.427,1	2.787,3	3.098,5	3.248,7	3.306,5	3.302,7	3.629,2	4.164,4
Rentelasten	16.708,6	16.846,8	15.453,5	14.713,2	13.915,8	13.083,4	12.752,9	12.978,9	13.170,6	12.713,2
Kapitaaluitgaven	8.031,1	6.543,3	6.880,4	8.750,1	7.393,2	16.171,4	8.138,6	9.424,7	9.624,1	11.950,5
Bruto-investeringen in vaste activa	4.934,3	4.399,2	4.445,9	4.548,6	4.678,7	5.460,6	5.050,8	5.384,2	5.717,4	6.140,0
Andere netto-aankopen van niet-financiële activa	7,2	-370,3	-155,7	23,7	22,6	-49,4	-403,5	37,5	34,2	35,0
Kapitaaloverdrachten aan andere sectoren	3.089,6	2.514,4	2.590,2	4.177,8	2.691,9	10.760,2	3.491,3	4.003,0	3.872,5	5.775,4
Totaal Uitgaven	123.943,1	127.601,2	133.703,9	140.953,5	143.733,3	158.100,0	154.516,4	162.100,0	172.426,4	183.223,9
Brutobesparingen	6.502,3	5.986,5	5.020,7	1.582,9	3.680,7	4.781,4	6.315,4	6.237,3	2.865,2	-10.909,1
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-)	-196,9	916,5	-408,8	-501,4	-1.165,8	-8.636,1	591,7	-811,4	-4.228,7	-20.465,3
Primair saldo	16.511,7	17.763,3	15.044,7	14.211,8	12.750,0	4.447,3	13.344,6	12.167,5	8.941,9	-7.752,1
p.m. Vorderingenoverschot (+) / of -tekort (-) volgens de Procedure van Buitensporige Tekorten	-91,7	1.056,1	-231,8	-290,8	-843,2	-8.232,7	814,3	-661,1	-4.060,5	-20.187,2
p.m. Indirecte belastingen (incl. de belastingen afgegaan aan de instellingen van de Europese Unie)	34.441,1	34.233,3	35.472,9	36.588,2	39.021,8	41.017,1	43.440,1	44.598,2	45.177,1	44.162,7

Publicaties van het INR en contactpersonen

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens wordt verspreid op papier, maar alle publicaties zijn beschikbaar in pdf-formaat via de link:

<http://www.nbb.be/doc/DQ/N/planningPapPub.htm>

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank Belgostat online. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt eind september (een versie op papier is beschikbaar eind oktober). Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie- en inkomensvormingsrekening alsook de werkgelegenheid en de investeringen per bedrijfstak, de consumptieve bestedingen van de huishoudens per product, de sectorrekeningen, de uitgaven van de overheid naar functies en transacties en de cijfergegevens met betrekking tot de kapitaalgoederenvoorraad.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaarrekeningen

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste nationale aggregaten en van de rekeningen van de overheid. Zij verschijnen vier maal per jaar, 120 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben. Samen met de resultaten van het vierde kwartaal verschijnt de eerste schatting van de jaarrekeningen, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

In de kwartaalrekeningen, die volledig consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, worden de belangrijkste aggregaten uit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt gepresenteerd. Zij bevatten ook de voornaamste saldi uit de sectorrekeningen. Ook de werkgelegenheid, de arbeidsvolume van de loontrekkenden en de beloning van werknemers per bedrijfstak wordt geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers betreffende het meest recente kwartaal ter beschikking te stellen, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei (zowat 50 dagen in het geval van het vierde kwartaal). Deze wordt wel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp. Een eerste raming van deze opsplitsing en van de andere aggregaten van de economie wordt 70 dagen na het einde van het kwartaal verspreid.

3. Rekeningen van de overheid

De kwartaalrekeningen van de overheid worden samen met de voornaamste aggregaten verspreid (zie punt 2).

Jaarlijks worden twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid opgesteld, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België.

In de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die in de maand september wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

4. Aanbod- en gebruikstabellen

In het begin van ieder jaar verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Zij geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortvloeien ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

5. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

In het begin van ieder jaar verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, bevat de publicatie ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal werkzame personen en over de bruto investeringen in vaste activa. Ook de regionale cijfers met betrekking tot de rekening van de huishoudens maken deel uit van het geheel. Wat dit laatste betreft, gaat het om de belangrijkste variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (beloning van werknemers en inkomen uit vermogen) en de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen).

6. Historische reeksen

In oktober 2002 werden de historische reeksen van de nationale rekeningen volgens het ESR 1995 gepubliceerd.

De historische reeksen, die de periode 1970-1995 bestrijken, omvatten:

- de samenstelling van het bruto binnenlands product vanuit de drie invalshoeken van de nationale rekeningen tegen lopende prijzen tegen de prijzen van 1995;
- de toegevoegde waarde per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995;
- de beloning van werknemers per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen;
- de finale consumptie van de huishoudens per product (16 producten) tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995;
- de sectorrekeningen;
- de kapitaalgoederenvoorraad en investeringen tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995.

Met uitzondering van de overheidsrekening, die voor de periode vanaf 1970 volgens het ESR 1995 werd opgesteld, werden de sectorrekeningen slechts tot 1985 geretropoleerd. Het grootste deel van de belangrijkste informatiebronnen voor de financiële en niet-financiële ondernemingen is immers pas vanaf dat jaar beschikbaar. De rekening van de financiële vennootschappen werd overigens niet geretropoleerd naar subsectoren.

7. Contactpersonen

- Methodologie
Geert Detombe   Tel. +32 2 221 30 40   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: geert.detombe@nbb.be

- Productieoptiek van het bbp en aanbod- en gebruikstabellen
Hans De Dyn   Tel. +32 2 221 30 38   Fax +32 2 221 31 43
e-mail: hans.dedyn@nbb.be

- Bestedingsoptiek van het bbp en kapitaalgoederenvoorraad
Bertrand Jadoul   Tel. +32 2 221 52 69   Fax +32 2 221 31 43
e-mail: bertrand.jadoul@nbb.be

- Sectorrekeningen
Catherine Rigo   Tel. +32 2 221 44 08   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: catherine.rigo@nbb.be

- Rekeningen van de overheid
Claude Modart   Tel. +32 2 221 30 26   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: claude.modart@nbb.be

- Kwartaalrekeningen, flashraming en arbeidsmarkt
Isabelle Brumagne   Tel. +32 2 221 28 77   Fax +32 2 221 31 07
e-mail: isabelle.brumagne@nbb.be

- Regionale rekeningen
Monica Maeseele   Tel. +32 2 221 30 28   Fax +32 2 221 31 43
e-mail: monica.maeseele@nbb.be

- Verspreiding van de reeksen (online consultaties)
Alexander Foket   Tel. +32 2 221 30 45   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: alexander.foket@nbb.be

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België (<http://www.nbb.be/app/cal/N/calthema.htm>) bevat de publicatiekalender van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	ramingen
v	voorlopig resultaat
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
pct.	percent
0 of 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

BBP	bruto binnenlands product
BNI	bruto nationaal inkomen
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen
IMF	Internationaal Monetair Fonds
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IZW	Instelling zonder winstoogmerk
SDDS	Special Data Dissemination Standard (IMF)

Bestellingen

Voor bestelling van en informatie over abonnementen en kortingen: Nationale Bank van België,
dienst Documentatie - Publicaties, de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel.

Tel. +32 2 221 20 33 - Fax +32 2 221 30 42
documentation@nbb.be

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen
kan terecht bij de dienst Nationale & regionale rekeningen en conjunctuur van de Nationale Bank van België.

Tel. +32 2 221 30 40 - Fax +32 2 221 32 30

nationalaccounts@nbb.be

Nationale Bank van België
Naamloze vennootschap
RPR Brussel — Ondernemingsnummer: 0203.201.340
Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 — BE-1000 Brussel
www.nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Rudi Acx

Chef van het departement Algemene statistiek

© Illustraties: Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek
Omslag: NBB TS — Prepress & Image

Gepubliceerd in april 2010